

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХОДОЗНАВСТВА**

Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота

з корейської філології на тему:

Способи, прийоми та методи перекладу

(на матеріалі перекладу корейського публіцистичного дискурсу на українську мову)

Студентки групи Кор 27-21

факультету східної і слов'янської філології
освітньої програми:

Корейська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.066 Східні мови та
літератури (переклад включно),

перша – корейська

Гонци Ольги

Науковий керівник:

Євенко Дар'я Сергіївна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ-2023

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЯК СПОСІБ АДЕКВАТНОГО ПЕРЕКЛАДУ

1.1 Поняття адекватності перекладу

1.2 Перекладацькі трансформації як частина функціонального способу перекладу

1.3 Лексичні трансформації при перекладі з корейської на українську мову

РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ КОРЕЙСЬКОГО ПУБЛІЦИСТИЧНОГО ДИСКУРСУ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

2.1 Особливості перекладу газетно-інформаційних матеріалів з корейської на українську мову (за матеріалами корейської періодики)

2.2 Особливості вживання запозиченої лексики в корейській періодиці

ВИСНОВКИ

АНОТАЦІЯ

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ВСТУП

Характерною тенденцією розвитку сучасного суспільства є зростання глобалізації та інформаційних технологій, що призводить до збільшення міжнародних зв'язків і контактів. Глобальне поширення Інтернету створило всі необхідні умови для міжнародного спілкування, від традиційного листування до аудіо- та візуальної комунікації.

Єдиною перешкодою для цього процесу є мовний бар'єр, який не може бути подоланий ні людським, ні машинним перекладом. Широке розповсюдження перекладних текстів дозволило людям доторкнутися до досягнень і культурних цінностей інших країн, завдяки чому література і культура взаємодіють і збагачують одна одну.

Переклад – це процес передачі тексту або усного висловлювання, написаного однією мовою, на текст або усне висловлювання, написане іншою мовою, за умови, що зміст і комунікативний намір залишаються незмінними [13, с. 25]. Під час перекладу текст зазнає таких трансформацій: лексичних, морфологічних (заміна однієї форми на іншу), синтаксичних (заміна синтаксичної функції слова або словосполучення), стилістичних (заміна стилю мови) та семантичних (заміна не тільки форми вираження змісту, а й самого змісту, тобто ознак, що описують ситуацію). Крім того, існують також змішані трансформації: лексико-семантичні та синтаксично-формульні.

Корейська мова, на відміну від української, є аглютинативною (з системою різноманітних суфіксів, що приєднуються до частин слова і змінюють граматичне, семантичне та стилістичне значення) і зазнає більше трансформацій при перекладі українською мовою через значні відмінності між двома мовами [18, с. 120].

Останнім часом кількість студентів, які бажають вивчати корейську мову, значно зросла: якщо десять років тому фахівців зі знанням корейської мови було небагато, то сьогодні кількість людей, які вивчають корейську мову, культуру та економіку, перевищує кількість людей, які вивчають

європейські мови. У зв'язку з цим важливим є вивчення методів, технологій та прийомів перекладу з корейської мови на українську. Недостатня розробленість цих наукових питань, необхідних для теорії та практики сучасного сходознавства, сприяє актуальності обраної теми курсу.

Сучасне перекладознавство загалом активно і всебічно вивчає переклад як перекладацький дискурс, що має множинні інтерпретації та продукування. Теоретичну основу курсу складають праці О. Федорова, Я. Рецкера, В. Комісарова, О. Швейцера, Л. Баркдарова, В. Виноградова та ін., які є класиками перекладознавства, а також праці І. Алексєєвої, Д. Єморовича та Л. Нелюбіна, які є сучасними напрацюваннями в галузі перекладознавства. .

Вчені-перекладознавці розробили такі загальнотеоретичні питання, як еквівалентність і валідність, теорія перекладацької відповідності, класифікація типів текстів, мета перекладача, характер цільової аудиторії з точки зору вимог до перекладу, проблеми семантичної та прагматичної адаптації текстів, проблеми синтаксичних змін, лексичних та граматичних трансформацій у перекладі. Розроблено також спеціальні проблеми перекладу текстів певних типів, стилів, підстилів і жанрів на основі конкретних мовних пар.

Важливими теоретичними та практичними результатами для розуміння методів, прийомів та засобів перекладу з корейської мови є роботи І. С. Пешкової, В. В. Литвиненка, В. В. Анікіної, І. Є. Хван.

Метою даного дослідження є аналіз методів, прийомів та методології перекладу публіцистичного дискурсу з корейської мови на українську.

Для досягнення цієї мети варто виконати декілька завдань.

- розтлумачити поняття адекватності перекладу.
- пояснити особливості лексичних трансформацій при перекладі з корейської мови на українську.
- проаналізувати особливості перекладу корейського публіцистичного дискурсу українською мовою.

Предмет дослідження є текст як медіатор процесу перекладу з корейської мови на українську, що дає змогу відзначити головні перекладацькі закономірності, перекладацькі способи та прийоми, еквівалентні передачі різнопланової інформації з тексту оригіналу в переклад.

Об'єктом даного дослідження є лексичні та синтаксичні трансформації під час перекладу публіцистичного дискурсу з корейської на українську мову.

Матеріалом дослідження є публіцистичний корейський дискурс.

Методи дослідження. Обраний об'єкт дослідження вимагає комплексного підходу для аналізу та пояснення. У зв'язку з цим у дисертації використано різні лінгвістичні методи. Аналітичний та описовий методи уможливають вивчення об'єкта дослідження та виявлення його структурних і семантичних особливостей; застосовуються також комплексні зіставно-перекладознавчий, семантичний, трансформаційний та контекстуальний методи.

Наукова новизна здобутих результатів полягає в комплексній характеристиці лексико-синтаксичних трансформацій перекладу в корейсько-українській мовній парі.

Структура роботи складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЯК СПОСІБ АДЕКВАТНОГО ПЕРЕКЛАДУ

У даному розділі буде розглянуто загальне поняття перекладу; різновиди перекладу; міжмовну еквівалентність, основне завдання перекладу; основні типи помилок у перекладі; способи, прийоми та методики перекладу; трансформації під час перекладу безпосередньо з корейської мови на українську. Такий детальний розбір надасть змогу розглянути основну тему роботи в усіх її аспектах.

1.1. Поняття адекватності перекладу

Переклад є одним з найдавніших видів діяльності, оскільки існує в багатьох мовах. Саме слово "переклад" має багато значень, але тут ми зупинимося на двох: по-перше, це розумова діяльність з передачі змісту, вираженого мовою оригіналу, на іншу мову і, по-друге, усний або письмовий текст, який є результатом цієї діяльності. Коли ми розглядаємо переклад як процес, ми маємо на увазі процес передачі змісту усного чи письмового тексту, створеного однією мовою (мовою оригіналу), іншою мовою (мовою перекладу). У контексті теорії перекладу цей процес розглядається в суто лінгвістичному сенсі, без відхилення від психофізіологічних факторів [4].

З цієї точки зору існує багато видів і варіацій класифікації перекладу: за суб'єктом перекладу (машина vs. людина), за характером вихідного тексту (художній, технічний, суспільно-політичний тощо), за умовами роботи (усний vs. письмовий) та за порядком перекладу (повний vs. стислий).

У своєму дослідженні Дж. Кетфорд визначає переклад як "заміну текстового матеріалу однією мовою еквівалентним текстовим матеріалом іншою мовою" [7].

Адекватний переклад - це відтворення єдності змісту і форми тексту оригіналу іншою мовою. Адекватний переклад приділяє увагу семантичній та прагматичній еквівалентності, не порушує жодних правил, є точним і вільним від неприпустимих спотворень. Одне з головних завдань

перекладача - створити адекватний переклад; згідно з теорією Н. Складчикової, існує чотири параметри адекватності перекладу:

- Адекватність передачі смислової інформації.
- Параметр адекватності передачі інформації про емоції та оцінної інформації.
- Адекватність передачі інформації про емоції та оцінної інформації.
- Параметр адекватності передачі експресивної інформації.
- Параметр адекватності передачі сенсорної інформації.

Міжмовна еквівалентність є однією з найбільш фундаментальних і складних проблем теорії перекладу. Це пов'язано з тим, що ступінь еквівалентності між двома різними текстами може визначати успіх перекладу. Багато вітчизняних і зарубіжних лінгвістів вважають вираження поняття перекладацької еквівалентності одним з основних питань теорії перекладу і приділяють йому значну увагу в своїх роботах.

У теорії перекладу під еквівалентністю розуміють відносну подібність семантичної, змістової, стилістичної, функціональної та комунікативної інформації, що міститься у вихідному тексті та тексті перекладу. Слід підкреслити, що еквівалентність між текстом оригіналу і текстом перекладу - це, перш за все, однакове розуміння інформації, що міститься в тексті, яка впливає не тільки на розум, але й на емоції реципієнта і включає в себе те, що не тільки прямо виражено в тексті, але і те, що

Основне завдання перекладу - передати зміст тексту. Одне з головних завдань перекладача - якомога точніше передати зміст оригінального тексту, і, як правило, дуже важливою є схожість змісту між текстом оригіналу та текстом перекладу.

Існує різниця між потенційно досяжною еквівалентністю, тобто максимальною схожістю між змістом двох різних текстів, яка стає можливою завдяки відмінностям у мовах, що використовуються для створення текстів, і перекладацькою еквівалентністю, тобто фактичною еквівалентністю між

вихідним і цільовим текстами, досягнутою перекладачем під час процесу перекладу. Межею перекладацької еквівалентності є максимальне (мовне) збереження змісту вихідного тексту при перекладі, але в кожному перекладі смислова близькість до вихідного тексту наближається різною мірою і різними способами [3].

Окрім таких термінів, як "правильний переклад" та "еквівалентний переклад", для опису результату перекладацького процесу можуть також використовуватися такі поняття, як "точний переклад", "дослівний переклад" та "вільний переклад". Адекватний переклад - це переклад, який відповідає фактичним цілям перекладацького акту на максимально можливого для досягнення цих цілей рівні еквівалентності, з дотриманням вимог жанру та стилю тексту і з дотриманням суспільно визнаних правил перекладу. У широкому розумінні "адекватний переклад" - це "хороший" переклад, який відповідає очікуванням і прагненням комунікатора і тих, хто оцінює якість перекладу.

Еквівалентний переклад – це переклад, який відтворює зміст тексту оригіналу на рівні еквівалентності. Під змістом вихідного тексту розуміють сукупність переданої інформації, включаючи декларативні та асоціативно-фактуальні можливості тексту. Адекватний переклад повинен бути еквівалентним, але не всі еквівалентні переклади є адекватними.

Точний переклад – це переклад, який відтворює лише суттєві та логічні частини змісту тексту оригіналу в аналогічній формі, хоча можуть бути відхилення від правил жанру та стилю.

Точний переклад можна вважати адекватним, якщо завданням перекладу є передача фактичної інформації про навколишній світ. Аналоговий переклад завжди повинен бути точним, а точний переклад є лише частково аналоговим.

Дослівний переклад – це переклад, який відтворює комунікативно нерелевантні (формальні) елементи тексту оригіналу, спотворюючи таким чином справжній зміст оригіналу. Дослівний переклад є недоречним і

допустимим лише тоді, коли перед перекладачем стоїть прагматичне завдання відтворити в перекладі формальні особливості вираження вихідного тексту. У таких випадках дослівний переклад може супроводжуватися поясненням або точним перекладом, який виражає дійсний зміст вихідного тексту.

Вільний переклад - це переклад, виконаний на рівні, нижчому за еквівалентність, яка може бути досягнута відповідно до положень закону про переклад. Вільний переклад може бути точним перекладом, якщо він відповідає вимогам інших положень про переклад і не призводить до значної втрати змісту оригінального тексту.

Існує чотири основні типи помилок у перекладі, які відіграють різну роль в оцінці якості перекладу

1. Помилки, які серйозно змінюють зміст оригінального тексту. Цей тип помилок може призвести до того, що переклад буде відображати зовсім іншу ситуацію і повністю ввести слухача в оману. Цей тип помилок, як правило, викликаний нерозумінням перекладачем сенсу певного уривка вихідного тексту.

2. Це помилка, яка призводить до неточного відтворення змісту вихідного тексту, але не змінює його повністю. У результаті перекладений текст описує ту саму ситуацію, що й оригінал, але окремі частини та деталі перекладені недостатньо точно.

Цей тип помилок зазвичай є результатом неправильного розуміння значення певних слів в оригінальному тексті або неправильного судження перекладача про ступінь відповідності між значеннями термінів у двох мовах.

3. Помилки, які не суперечать загальному змісту оригіналу, але не знижують якості перекладу через відхилення від стилістичних норм, використання одиниць, що рідко вживаються в даному типі тексту, або надмірне використання іншомовних запозичень чи технічних термінів. У більшості випадків ці помилки не впливають на загальну оцінку якості

перекладу. Вони оцінюються експертами по-різному і можуть призвести до розбіжностей у думках, а іноді взагалі не визнаватися помилками.

4. Порушення обов'язкових правил перекладу, які не впливають на еквівалентність перекладу, але свідчать про недостатнє знання перекладачем мови перекладу або про його нездатність подолати вплив мови оригіналу. Такі перекладацькі помилки свідчать про загальну лінгвістичну культуру та грамотність перекладача.

Для перекладача важливо володіти всім словниковим запасом і всіма базовими знаннями мови, і чим більше культурне і мовне розмаїття, тим краще.

Тому для досягнення перекладацької еквівалентності, тобто збереження прагматичного потенціалу вихідного тексту, в перекладі використовуються певні перекладацькі прийоми.

Сферою діяльності перекладача є нерозривне ціле - людина-мова-культура, в якому мова є засобом спілкування між людьми, що ґрунтується на знанні та розумінні мови та культури. Без знання культурного середовища комунікація взагалі не може відбуватися.

1.2. Перекладацькі трансформації як частина функціонального способу перекладу

Переклад в основному здійснюється шляхом пошуку та відбору відповідностей між мовними одиницями з мови оригіналу на мову перекладу; Я. І. Рецкер класифікує відповідності на три категорії [28].

1. відповідності, утворені символічною тотожністю та відповідності, утворені традицією мовного контакту.
2. зміни та відповідності, пов'язані з контекстом.
3. всі види перекладацьких трансформацій.

Перекладацька трансформація - це будь-яка зміна, внесена в текст з метою перетворення одиниці оригіналу в одиницю перекладу.

Латишев пропонує наступні критерії для оцінки адекватного перекладу, який не відрізняється від тексту оригіналу [28].

1. Вихідний текст і текст перекладу мають еквівалентні комунікативні та функціональні характеристики (тобто вихідний текст і текст перекладу мають відносно однаковий вплив на носіїв обох мов).

2. Вихідний текст і текст перекладу є максимально схожими семантично та структурно (тобто тексти відповідають один одному за змістом і структурою).

3. Між перекладом і вихідним текстом не повинно бути семантичних або структурних відмінностей, неприйнятних з точки зору перекладу.

Латишев зазначає, що між першою та другою вимогою еквівалентності існує протиріччя. Це пов'язано з принципом вмотивованості перекладу-перекладу. Будь-який переклад вимагає мотиву, а переклад без мотиву є неприйнятним і недоречним.

Однак Л.К. Латишев зазначає, що "більшість трансформацій застосовується інтуїтивно, без тривалого і детального аналізу висловлювання, що перекладається, і ця інтуїція гарантує необхідну швидкість перекладу, як письмового, так і усного мовлення".

Однак це не заперечує принципу вмотивованості, і, на думку Латишева, перекладацькі прийоми повинні використовуватися таким чином, щоб перекладач міг, за необхідності, пояснити причини застосування того чи іншого прийому [28].

Переклад є складним і багатогранним видом людської діяльності. Зазвичай кажуть, що переклад - це "з однієї мови на іншу", але насправді процес перекладу включає в себе набагато більше, ніж просто заміну однієї мови іншою. Під час перекладу ми стикаємося з різними культурами, різними особистостями, різними ідеологіями, різними літературами, різними епохами, різними рівнями розвитку, різними традиціями та думками.

Переклад та його вивчення тісно пов'язані з конкретним змістом вивчення певної національної культури - іншими словами, переклад є

лінгвістичним об'єктом. Такий підхід до викладання мови у вищій школі не тільки пропонує більш ефективні рішення практичних, загальних, розвиваючих і виховних завдань, а й надає ширші можливості для виклику і підтримки бажання вчитися.

Існує два підходи до культурної освіти в процесі вивчення мови: суспільствознавчий та лінгвістичний.

Існує багато відмінностей між корейською та українською мовними системами, що зумовлює використання спеціалізованих перекладацьких трансформацій у процесі перекладу.

Існує дві основні причини використання перекладацьких трансформацій. Основними причинами застосування перекладацьких трансформацій є дві: відсутність формальних еквівалентів у мові та різниця в обсязі певних граматичних елементів. Головною особливістю граматичного аспекту перекладу є те, що між системами мови оригіналу та мови перекладу існує високо детермінований зв'язок, який у більшості випадків забезпечує однозначність вибору перекладацького рішення.

Тому трансформація граматичних елементів, яка відбувається в процесі перекладу, є систематично детермінованою. Спільним знаменником є те, що відповідні граматичні одиниці автоматично підбираються мовою перекладу, а відхилення від правил, визначених мовною системою, усуваються. Перетворення можуть відбуватися абсолютно незалежно від наміру перекладача, наприклад, іменники, що позначають неживі предмети, нейтральні в корейській мові, але мають інший рід в українській, число іменників може змінюватися з однини на множину, теперішній час умовного підрядного речення може змінюватися на майбутній в українській мові тощо. Водночас очевидно, що, незважаючи на чіткий взаємозв'язок між граматичними системами двох мов, у них завжди існують елементи, які допускають перекладацькі варіації. Ці відмінності можна пояснити наявністю синонімічних засобів вираження, частішим вживанням одних елементів, ніж інших, прогалинами в граматичній системі однієї мови тощо.

Загалом Латишев називає три основні причини використання перекладацьких трансформацій.

1. Одна мова не має категорій, які є специфічними для іншої мови. Одні й ті ж категорії мають різний поділ.

2. Норми мови оригіналу та мови перекладу відрізняються.

3. Певні відмінності (правила використання мови в умовах) переважають у середовищі носіїв мови оригіналу та мови перекладу [28].

Слід зазначити, що всі причини використання граматичних трансформацій можна поділити на об'єктивні та суб'єктивні. До об'єктивних причин можна віднести культурні відмінності між носіями двох мов, відмінності в граматичних структурах тощо, а до суб'єктивних - наприклад, брак часу в контексті перекладу, стиль перекладача тощо. Таким чином, перекладацька трансформація – це спосіб досягнення семантичної та структурної ідентичності тексту перекладу без втрати комунікативних та функціональних особливостей тексту оригіналу. У процесі розвитку теорії перекладу вчені сформулювали різні класифікації перекладацьких трансформацій.

Більшість з цих класифікацій включає лексичні та граматичні трансформації. Крім того, виділяють також семантичні, стилістичні, синтаксичні, синтаксичні та морфологічні трансформації. У цій роботі синтаксичні та морфологічні трансформації часто називають граматичними, стилістичні – синтетичними, а семантичні – лексичними. Тому тут розглядатимуться саме ці три типи трансформацій.

1.3 Лексичні трансформації при перекладі з корейської на українську мову

Переклад, безсумнівно, є дуже давнім видом людської діяльності. В історії людства, як тільки формувалися спільноти людей з різними мовами, з'являлися "білінгви", які допомагали спілкуватися між різними спільнотами. Пізніше, з появою писемності, перекладачі, фахівці з іноземних мов,

об'єднали свої зусилля, щоб перекладати різні офіційні, релігійні та ділові документи в письмовій формі. Переклад як засіб соціальної комунікації від самого початку відігравав важливу роль.

Завдяки поширенню перекладених текстів люди дізнавалися про досягнення і культурні цінності інших країн, а література і культура впливали і збагачували одна одну.

У процесі перекладу тексти зазнають різних лексичних, морфологічних (заміна однієї категорії форми іншою), синтаксичних (заміна синтаксичної функції слова або словосполучення), стилістичних (заміна стилю мови) і семантичних (заміна не тільки форми вираження змісту, а й самого змісту, тобто ознак, що описують ситуацію) трансформацій. Вони зазнають різних трансформацій.

Крім того, існують змішані трансформації: лексико-семантичні та синтаксично-формальні. Що стосується корейської мови, то вона є одним з представників групи аглютинативних мов (мов, граматики і словотвір яких засновані на системі різноманітних суфіксів, що змінюють граматичне, семантичне і стилістичне значення, властиве основній частині слова) (за типологічною класифікацією) і через значні відмінності між цими мовами, що належать до різних груп і сімей, переклад з корейської мови на українську зазнає більше трансформацій

Складність лексичного перекладу з корейської мови на українську зумовлена лексичними особливостями корейської мови. Нижче наведено п'ять таких особливостей.

1. Велика кількість запозичень з іноземних мов. Більшість запозичень у корейській мові походить з китайської мови (한자), близько 75%.

Основними причинами запозичень з китайської мови є тісний історичний зв'язок з Китаєм, культурна схожість і той факт, що до 15 століття Корея використовувала лише китайські ієрогліфи. Навіть сьогодні китайські ієрогліфи широко використовуються в Південній Кореї, але рідко в Північній

Кореї, де існує політика скасування іноземних мов (ієрогліфи були скасовані в Північній Кореї з 1948 року, але близько 300 ієрогліфів все ще вивчаються в школах), а корейська мова, алфавіт, є домінуючою мовою. У Південній Кореї ієрогліфи в основному зустрічаються в друкованих засобах масової інформації, таких як газети і журнали, політичні та ділові документи, а також на вулицях (вивіски і реклама).

У Північній Кореї, з іншого боку, розмовляють лише корейською мовою. Деякі слова китайського походження не набувають нових значень у корейській мові і вживаються зі своїми традиційними значеннями, як показано в стандартних лексичних запозиченнях (для перекладу використовується словник, що використовується для перекладу - Kumsung New Ace Korean-English dictionary): 신랑 [шіллан] “наречена”, 신부 [шінбу] “наречений”, 당연히 [танйонхі] “звичайно, безумовно”, 물론 [муллон] “звичайно”, 심장 [шімчжан] “серце”, 마음 [маим] “серце, душа” тощо. Що стосується японської мови, то значну роль в запозиченнях з неї відіграло панування Японії над Кореєю, протягом якого японська мова активно впроваджувалася в життя корейців у різних сферах.

Можна надати такі приклади: 사과 [сакура] “японська вишня, сакура”, 사시미 [сашімі] “сашімі (японська страва)”, 와사비 [васабі] “васабі (японська страва)”.

Однак багато японських слів вийшли з ужитку після того, як вони широко використовувалися в Кореї близько 30 років. У політичній, економічній, науковій та соціальній лексиці є багато китайських та японських запозичень. За кількістю запозичень з європейських та інших мов перше місце посідають англійські слова. Це пов'язано з триваючими відносинами між Південною Кореєю та США і широким використанням англійської мови як міжнародної (가스 [гаси] “газ”, 달러 [далло] “долар”, 라

켓 [ракет] “ракета”, 바나나 [банана] “банан”, 스위치 [сивочі] “кнопка, вимикач”, 타이어 [таію] “шина”).

Кількість запозичень з англійської мови весь час зростає в корейській мові. Наведемо приклади запозичень з інших мов: з німецької мови: 파라독스 [парадокси] “парадокс”, 아르바이트 [арибаіти] “робота”; з французької мови: 망토 [манто] “манто”, 샴페인 [шямпеін] “шампанське”; з голландської мови: 잉끼 (잉크) [інкі/інки] “чорнило”, 비루 (맥주) [біри/мекчжу] “пиво”; з російської мови: 보드카 [ботика] “горілка”, 크레올린 [киреолліни] “креолін”; з іспанської мови: 페소 [песо] “песо (іспанська монета)”, 맘보 [мамбо] “мамба (танок)”; з португальської мови: 카스텔라 [касителла] “кастела”; з латинської мови: 아카데미아 [академіа] “академія”, 알로에 [аллоє] “алое”; з італійської мови: 발레리나 [баллоріна] “балерина”, 소나타 [соната] “соната”[29].

Знання перекладачем корейської лексики, яка взята з повсякденної мови і використовується в усіх сферах життя, є корисним при перекладі з корейської мови на українську.

2. Діалектна різноманітність на Корейському півострові. Окрім відмінностей у літературі та розмовній мові між північчю та півднем Корейського півострова, російський сходознавець А. Городович виділив шість основних діалектів корейської мови. У цьому розділі буде розглянуто їхні характеристики.

2.1. «Цокання» в північнокорейських діалектах і «чокання» в південнокорейських: слово 잘 [чаль] “добре” в північнокорейському мовленні має вимову цал, але слову 작다 [чакта] “маленький” відповідає північнокорейська промова чакта. Це тлумачиться тим, що давньокорейська мова мала два варіанти ㅈ та два варіанти ㅊ (твердий та м'який). В літературній мові ці варіанти збіглися в одному звукові: ㅈ та ㅊ, а в

північнокорейських діалектах від твердих ч та чх утворилися ц та цх, а від м'яких ч та чх утворилися ч та чх;

2.2. «Шокання» в північнокорейських діалектах і «сокання» в південнокорейських: літературному 서다 [сода] “стояти”, “вставати” відповідає північнокорейська вимова шода, але літературному 손 [сон] “рука” північнокорейська вимова сон. Це пояснюється тим, що у древньокорейській мові було два варіанти ㅅ – твердий та м'який. В літературній мові вони збіглися в одному ㅅ. В північнокорейських діалектах тверде с трансформувалося в с, а м'яке с у ш (іноді сь);

2.3. Північнокорейські діалекти можна тлумачит як “ㄷ – діалекти” і протиставити їм південнокорейський “ㅈ – діалект”: літературному слову 좋은 [чоин] “гарний” відповідає північнокорейська вимова тьоин, а літературному 천 [чон] “небо” відповідає північнокорейська вимова тхьон[29].

2.4. Північнокорейські діалекти можна показати як “ㄹ – діалект” і протиставити їм південнокорейський “ㄴ – діалект”: літературне слово 말 [маль] “кінь” вимовляється в північнокорейському діалекті як мар;

2.5. Північнокорейські діалекти можна зобразити як «њь – діалект» та протиставити їм південнокорейський “ㅇ – діалект”: літературному слову 육 юк “шість” відповідає північнокорейська вимова ㄴ육 нюк.

Що стосується знання перекладачем фонетичних і граматичних особливостей корейських діалектів, то це досить легко, якщо він вже знайомий з літературною корейською мовою. Однак не варто забувати, що за створенням діалектів завжди стоять соціокультурні, географічні та психологічні відмінності. Як і у випадку з будь-яким перекладом, коли йдеться про переклад художніх текстів, перекладач повинен насамперед пам'ятати про практичну мету перекладу. Якщо вихідний текст містить діалект, однією з найважливіших цілей текстової прагматики є збереження

саме тієї тональності, яку відчував би носій вихідного тексту, читаючи його. Це часто передбачає використання діалекту, каламбуру та фразеологічних одиниць [29].

3. Наявність корейських ідіом, сленгу, просторіччя, евфемізмів, спеціалізованої лексики (термінології) та архаїзмів.

3.1. Ідіоматичні вирази, або ідіоми, в корейській мові є власне корейського (애쓰다 [есида] “прагнути, важко працювати”, 마음 먹다 [маим могда] “вирішити”) та західного походження (판도라의 상자 [надорae санджа] “скринька Пандори”);

3.2. Жаргони належать до розмовної корейської мови. Переважно використовується молоддю (молодіжний сленг: 캬 [кем] “супер” (розм.), 뽕 (돈) [пін/тон] “гроші”), робітниками певної сфери (професійний жаргон). Ця лексика характеризується граматичними та фонетичними неточностями, які роблять її незрозумілою для іноземних перекладачів, які не володіють природним мовним чуттям носіїв мови.

3.3 Евфемізм у корейській мові - це система заміни лексики, яка є стилістично та граматично невірною у певному контексті. Евфемізми дуже важко відтворити у перекладі, так як не всі корейці знають, коли і як застосовувати евфемізми. Евфемізми здебільшого вживаються інтуїтивно, і немає певних правил чи ситуацій для їх вживання. Приклади евфемізмів: 돌아가다/작고하다/영면하다 (죽다) [торагада/чакгохада/йонмьонхада/чугда] “померти”, 뒷간, 화장실 (변소) [двіган/хвачжаншіль/пьонсо] “туалет”;

3.4. Спеціальна лексика, яка є власне термінологією, вживається у найрізноманітніших сферах суспільного життя, багато термінів являють собою запозичення з англійської мови, наприклад 밤바 [бампо] “бампер”, 보디 [боді] “корпус”, 타이어 [таію] “шина” – стосуються комплектації автомобіля;

3.5. У корейській мові багато архаїзмів, що зумовлено внесенням нових сьогоденних запозичень та виділенням запозичень з китайської мови: 천 (돈) [чон/тон] “гроші”, 녀름지이 (농사) [ньоримчжіі/нонса] “сільське господарство”. Їх ще називають “слова-привиди”[29].

Переклад такої лексики вимагає знання мови та розуміння її значення. Це пов'язано з тим, що буквально та пряме значення лексики може дуже відрізнятися через культурні та мовні відмінності між Кореєю та Україною.

Третьою передумовою успішного перекладу та використання такої лексики є знання відповідної ситуації для її вживання. Як зазначалося вище, це дуже складно, оскільки корейці дуже інтуїтивно зрозумілі у своєму використанні.

4. Існують спеціалізовані форми ввічливого мовлення. Суфікс ввічливості ㅅ| додається до другого дієслова і використовується, коли друга або третя особа має перевагу над мовцем або говорить дуже ввічливо. Цей суфікс означає, що при перекладі слід вибирати ввічливі слова.

У деяких випадках замість додавання цього суфікса нейтральне дієслово можна замінити ввічливим синонімом, щоб надати дієслову ввічливого відтінку 먹다 – 잡수시다 [чапшіда] “їсти”, 말하다/말씀하다 [мархада/мальсимхада] “говорити” тощо. Відсутність такої розгорнутої системи в українській мові є однією з особливостей корейської мови. Такі лексичні особливості характерні для всіх мов Далекого Сходу, сформованих культурною спадщиною і традиціями східних цивілізацій. Знання етикету є свідченням культурної та лінгвістичної компетентності перекладача.

5. 5. Наявність спеціальної лексики - слів, що імітують звуки - ехо-міметична лексика, слів, що описують певні дії - метафорична та міметична лексика.

Ця лексика характерна для корейської мови і відображає специфіку корейської культури. Вони часто зустрічаються в корейському фольклорі та дитячій літературі, іноді використовуються в розмовній мові.

Звуконаслідувальні слова (졸졸 [чольчоль] – звук журчання маленької річки або струмка, 줄줄 [чульчуль] – звук падіння водоспаду, великої кількості води; 어흔어흔 [охинохин] – ричання тигра, 야옹야옹 [яоняон] – нявкання кішки) та образонаслідувальні (강총강총 [канчонканчон] – невисокі стрибки; 스크르 [сирири] – легко, повільно (звичайно про повзання змії); 반짝반짝 [панчакпанчак] – мерехтіння) служать для надання відтінку образу, дії або звуку, який може вплинути на реципієнта інформації, тому що викликає певні почуття та асоціації[29].

Адекватний переклад таких слів вимагає від перекладача точного знання значення слова і слів, що вживаються з ним. На закінчення хотілося б сказати, що в цілому перекладач повинен не тільки добре володіти як рідною, так і іноземною мовою, а й розуміти і стежити за розвитком обох мов, бути відкритим, бути в курсі останніх подій в обох країнах і бути в курсі унікальної культури і традицій, відображених в мовах обох країн[29].

РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ КОРЕЙСЬКОГО ПУБЛІЦИСТИЧНОГО ДИСКУРСУ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

У даному розділі буде розглянуто особливості перекладу газетно-інформаційних матеріалів з корейської на українську мову (за матеріалами корейської періодики) з відповідними прикладами; особливості вживання запозиченої лексики в корейській періодиці. Такі аспекти безпосередньо допомагають ширше розкрити проблематику обраної теми та надають можливість краще зрозуміти інформацію на прикладах.

2.1 Особливості перекладу газетно-інформаційних матеріалів з корейської на українську мову (за матеріалами корейської періодики)

У межах кожного функціонального стилю мови існують лінгвістичні особливості, які суттєво впливають на перебіг і результат процесу перекладу. Зокрема, мовні стилі газет та інформації мають специфічні характеристики, які впливають на процес перекладу. Основне завдання цих стилів - передати певну інформацію з певної точки зору, справивши таким чином бажаний вплив на реципієнта [30].

Зміст газетних репортажів відрізняється від інших мовних стилів, головним чином тому, що газетні репортажі доступні широкому загалу і обговорюють явища, прямо чи опосередковано пов'язані з їхнім життям та інтересами. Роль термінів, назв і заголовків, які є однозначними і прямо вказують на предмет думки, стає дуже важливою, оскільки вони відповідають за передачу певних фактів, що вимагають точних визначень понять і явищ.

Політична термінологія, особливо в стилістиці газет та ЗМІ, має ті самі основні характеристики, що й науково-технічна термінологія. Водночас існують певні відмінності, пов'язані з менш суворою і регулярною терміносистемою в суспільно-політичній сфері та залежністю значення певних термінів від відповідних ідеологічних концепцій [30].

Газети та інформаційні матеріали часто містять неоднозначні поняття, синоніми, скорочення та назви.

Наприклад:

[그는 쿠흐마가 유시첸코 정부를 해산하고 정치적으로 취약한 내각을 구성하여 극단적인 조치를 취할 수 있다고 강조했습니다] [30] - Він підкреслив, що Кучма може вдатися до крайніх заходів, відправивши у відставку уряд Ющенка і утворивши повний політично слабкий Кабінет Міністрів.

Як видно з прикладу, автор застосував синонімічний ряд до слова "уряд". У сфері фразеології газетно-інформаційний стиль характеризується широким вживанням "готових формул" або кліше. Тут ми бачимо як численні вступні звороти, що спрямовують на джерело інформації, так і певний перелік політичних штампів.

У газетно-інформаційних матеріалах є деякі особливості синтаксичної побудови тексту: наявність стислих самотійних повідомлень (1-3 висловлювання), що утворюються із довгих речень зі складною будовою:

김 위원장과 푸틴 대통령은 지난 월 남북정상회담 이후 남북 간 화해와 협력의 기반이 마련되었다고 평가하고, 한반도 문제 해결을 위한 양국 대표들의 노력이 중요하다고 강조했습니다 [30].

- «Президенти Кім та Путчі дали свої оцінки закладанню основи для примирення і співробітництва між двома Кореями після переговорів на вищому рівні, що відбулися у червні минулого року, а також підкреслили важливість зусиль представників обох країн при розв'язанні проблем корейського півострова», максимальне розчленування тексту на абзаци, коли майже кожне речення починається з нового рядка, наявність підзаголовків у корпусі тексту для підвищення інтересу читачів:

우크라이나는 2 만 명의 한국인이 거주하고 있고, 양국 간 교역이 매년 35%씩 증가하고 있는 만큼 한국에게 그리 먼 나라가 아닙니다 [30]

«Україна не така вже далека країна для Кореї, адже в ній проживає 20 тисяч представників корейської нації, а торговий оборот між двома країнами щорічно зростає на тридцять п'ять відсотків».

Лексичні та граматичні особливості газетного стилю та інформації особливо яскраво проявляються в газетних заголовках, де широко використовуються сленг та інші розмовні лексичні елементи. Газетні заголовки часто мають більш розмовний характер, хоча самі статті описують ситуації в більш стриманому стилі:

쿠치마, 저리 가! [30]

"Кучмо, йди геть!"

Газетні заголовки мають певні граматичні риси.

У корейській пресі переважають іменникові заголовки типу:

- 체 르 노 빌 발 전 소 폐 쇄 [30] - *Закриття чорнобильської електростанції,*
- 우 크 라 이 나 위 기 [30] - *Українська криза;*
- 쿠 흐 마 의 기 록 [30] - *Записи Кучми.*

Специфічна риса корейського заголовка полягає у можливості пропустити дієслово:

- 노 스트 라 다 무 스 의 예 언 은 사 실 인 가 요? [30] - *Чи правдиві передбачення Нострадамуса;*
- 입 학 캠페 인 2002 주 요 원 칙 [30] - *Вступна кампанія 2002 основні принципи;*
- 형 가 리 홍 수 : 40,000 명 의 이 재 민 발 생 [30] - *Паводок в Угорщині: 40 тисяч постраждалих.*

Визначення лінгвістичної специфіки мовного типу або функціонального стилю здійснюється в рамках спеціалізованої теорії перекладу з метою визначення впливу цієї специфіки на процес перекладу, характеру та шляхів досягнення еквівалентності при перекладі цього типу матеріалу [30].

Ступінь цього впливу залежить не тільки від лексичних і граматичних особливостей вихідного тексту, але й від їх співвідношення з аналогічними явищами в мові перекладу. Процес і результат перекладу значною мірою

залежать від спільних і відмінних лінгвістичних особливостей, якими володіє однотипний матеріал в мові оригіналу і мові перекладу. Тому, визначивши типові риси сучасних корейських газет та інформаційний стиль матеріалів, необхідно виявити лінгвістичну специфіку українських текстів, що належать до того ж функціонального стилю.

Тому при перекладі корейських газетних текстів та текстів інформаційного стилю на українську мову часто виникає необхідність відокремлення речень, коли одному реченню в тексті оригіналу відповідають два або більше речень у перекладі: 시험 당일, 모든 수험생은 8 시까지 시험장에 도착해야 합니다. 오전 0 시. 오전 8 시 40 분부터 오후 5 시까지 학생들은 4 인 1 조로 언어, 수학, 인문 및 자연과학, 제 2 외국어(영어) 시험을 치르게 됩니다. 제 2 외국어를 선택한 수험생의 경우 시험은 17:30 에 시작하여 18:10 까지 40 분간 진행됩니다 [30] - *Удень екзамену всі учні повинні прийти до місця проведення іспитів до 8. 10 ранку. З 8.40 і до 17 години протягом 4 пар учні будуть складанні іспити з мови, математики, дисциплін гуманітарного та природничого циклу та іноземної мови (англійської). А для тих, хто обрав ще її другу іноземну мову. іспит почнеться о 17.30 і триватиме протягом 40 хвилин до 18.10.*

Крім того, різні лінгвістичні особливості двох мов (як відомо, корейська та українська мови не лише належать до різних мовних сімей, але й є структурно різними типами мов: корейська мова є аглютинативною мовою, де граматичні відношення передаються за допомогою прикметників, тоді як українська мова є клітичною мовою, де граматичні відношення та значення в реченні передаються за допомогою включення граматичних форм) потребують стилістичної адаптації. Напр.:

지난달 29 일 군산 치곡지구에서 군산병원 건립 기공식이 열렸다 [30]

Якщо це речення перекласти у тому порядку слів, в якому воно сформоване, то звучатиме це так: *Кунсанської лікарні будівництва урочиста церемонія початку минулого місяця (березень 2000) 29 числа місті Кунсані*

Чіжок мікрорайоні у відбулася. Що у літературному перекладі звучить так: Урочиста церемонія початку будівництва кунсанської лікарні відбулася 29 березня у мікрорайоні Чіжок міста Кунсан.

В обох мовах газетно-інформаційному стилю притаманна лаконічність. Але в корейських текстах ця вимога дотримується більш строго, ніж в українських. Тому в корейсько-українських перекладах нерідко потрібно використовувати довший варіант:

3 계절마다 마이산 나팔꽃의 모양이 바뀌면 이름도 바뀝니다. 봄에는 바다 위로 솟아오르는 돛을 닮아 돛산이라 부른다. 여름에는 봉우리가 사슴 뿔을 닮은 봉우리가 하늘에 닿으면 뿔 산이라고 불립니다. 가을에는 연인들의 산이고 겨울에는 문인들의 산이라고 불립니다 [30] - 3 кожною порою року, коли змінюється вигляд горн Маісан, вона змінює і свою назву. Весною, коли вона нагадує парус, що здіймається над морем, її називають парусами. Влітку, коли її вершини сягають у височінь неба, нагадуючи оленячі роги, її називають рогатою горою. Восени це гора закоханих, а взимку її називають горою літераторів.

У цьому реченні кількість слів збільшується за рахунок використання підрядного речення, якого немає в корейській мові.

Загальновідомо, що при перекладі газетних статей виникають лінгвістичні (як правило, термінологічні та стилістичні) та екстралінгвістичні труднощі, без подолання яких неможливо адекватно перекласти цей тип матеріалу.

Однією з найважливіших особливостей мови газетних текстів є, з одного боку, стандартизація мови, що використовується в газетах, а з іншого - експресивність, спеціально спрямована на привернення уваги читача до певних подій [30].

Місія стандартизованих лексичних засобів полягає в тому, щоб полегшити сприйняття інформації читачем і здійснити бажаний

комунікативний вплив на читача; крім того, стандартизовані засоби використовуються для досягнення ясності повідомлення.

Коротко розглянемо основні прийоми, що використовуються в корейській пресі:

1.Прислів'я.

Не можна не зазначити широке застосування прислів'їв у сучасній пресі, що сприяє образності мови, 국가들은 지속적으로 높은 대가를 치르고 있습니다 - країни постійно платять велику ціну.

2.Метафори.

Метафори дуже часто використовуються в суспільно-політичних текстах. Мета метафоризації тексту - розширити значення слів шляхом створення метафоричних смислів, тим самим посилюючи експресивність тексту в цілому. І це, безумовно, одне з найважливіших завдань журналістики: 소위 '마녀사냥'의 입장을 선택한 미국은 분명히 잘못된 사건을 다루고 있습니다 [30] - Америка, вибравши так звану позицію "полювання на **відьом**", явно береться не за ту справу. У цьому випадку автор для того., щоб не вживати словосполучення *акт відплати* вдається до метафори "полювання на відьом".

3.Метонімія.

Приєм метонімії полягає в заміні одного слова іншим, суміжним за значенням. Наприклад: [місираель "місаіль обаль" чуджан, роукхира "тхерока-нинсон" хилльо] [30] - 미국과 이스라엘은 이번 전략 미사일 발사가 의도치 않은 공격이었다고 주장하는 반면, 러시아와 우크라이나는 테러 공격이라고 주장하고 있습니다

У цьому випадку назви країн вжиті у значенні офіційних осіб.

4.Епітети.

Призначення епітетів - підкреслити певні характеристики предмета та висловити ставлення людини до предмета. Якщо прикметники постійно вживаються в певних словах, вони поступово перетворюються на кліше

(словесні ярлики). Наприклад 한국 경제는 강하다! 대한민국 국민은 강하기 때문입니다! - *Корейська економіка сильна! Завдяки тому, що корейський народ сильний!*; 열심히 일하는 나라입니다 - *працьовита нація*.

5. Американізми.

Для корейських ЗМІ характерне використання багатьох американізмів (слів і термінів, перекладених і запозичених з англійської мови). 러시아 항공기 폭발: 테러 또는 의도치 않은 전략 미사일 피격? - *Вибух російського літака: тероризм чи невмісне попадання стратегічної ракети*; 새로운 밀레니엄에 접어들다 - *Вступаючи в нове тисячоліття*; 실시간으로 - *реальний час*; 다크 호스 - *темна конячка*.

Отже, можна зробити висновок, що публіцистичний стиль корейської мови вважається одним із найскладніших для перекладу. Протилежною є ситуація з українською мовою, яка характеризується акцентом на розмовну лексику та спрощеною структурою речень. Читання газет корейською мовою все ще підходить для людей, які називають себе високоосвіченими [30].

Тому не дивно, що корейські газетні статті складаються з речень зі складними структурами речень і словосполучень, а часто речення становить абзац. Характерною особливістю мовного стилю газет і новинних ЗМІ є "злиття" двох або більше основних словоформ в одну, що також ускладнює розуміння речення.

Як наслідок, журналістський матеріал важко перекладати іншими іноземними мовами, зокрема й українською. Тому ми сподіваємося, що наша спроба пояснити цю особливість перекладу журналістських матеріалів зробить конкретний внесок у розвиток корейсько-українського та українсько-корейського перекладу.

2.2 Особливості вживання запозиченої лексики в корейській періодиці

Мова - це живий організм, який реагує на найменші зміни в суспільстві. Найактивніше процес змін відбувається в лексичній структурі мови, на яку найбільше впливають соціальні чинники. І процес запозичення є однією з його основних рис.

Важливу роль у введенні іншомовних слів до лексикону відіграють засоби масової інформації. Адже використання запозичених слів наповнює зміст медійних повідомлень певною експресивністю, дозволяє їм вийти з формального простору і допомагає встановити зв'язок з читачем.

Мовна виразність досягається за рахунок стилістичного "ефекту новизни", прагнення до незвичності та свіжості у використовуваних лексичних елементах, бажання уникати повторення одних і тих же слів (крім термінів), словосполучень і конструкцій у коротких текстах і широкого використання словесних зображень.

Слід також зазначити, що запозичення (неологізми та різноманітні синоніми до них) є більш яскравою моделлю вираження на тлі нейтральних і стандартних слів та виразів. Корейські медіа-тексти не є винятком.

Розуміння цього процесу є важливим при аналізі перекладених текстів, оскільки допомагає зберегти смислову зв'язність і передати комунікативну позицію, задану автором оригіналу. Корейська мова має довгу історію запозичень.

Найбільша кількість іншомовних слів запозичена з китайської мови. Адже до початку 20 століття китайська була основною мовою в науковому та культурному обміні. Тому не дивно, що лексика, запозичена з китайської мови, становить 65% словникового складу корейської мови, на противагу лише 35% лексики, пов'язаної з корейською мовою, і лише 5% запозиченої з інших мов [31].

Іншомовні запозичення в корейській мові ще більше зросли після здобуття незалежності Кореї. У наш час, через певні історичні та геополітичні фактори, англійська мова переважно стала стандартною мовою корейської мови. Це пов'язано з посиленням впливу США та

західноєвропейських країн у далекосхідному регіоні на певному етапі історичного розвитку.

Англо-американські запозичення пов'язані зі значним розвитком науково-технічної думки в США та європейських країнах порівняно з Кореєю. У цьому випадку проблема англо-американізмів в інших мовах і невибіркового запозичення лексичних одиниць в корейській мові стає більш серйозною.

Корейський лінгвіст Пак Тхе Сун зазначає: *“Політика, економіка, наука та техніка, що приходять з-за кордону, постійно користуються посередництвом колоніальних країн-сюзеренів, і такий вплив “іноземних мов” не слабшає у країнах третього світу, а навпаки, тільки посилюється. Таким чином, прояви критичної самосвідомості залишаються у меншості, і широкої пропаганди та поширення отримують думки про необхідність вивчати “міжнародну спільну мову” передової цивілізації. Мовний націоналізм усе частіше стали іменувати проявом шовінізму, а мовна війна назовні та всередині, згори донизу триває за законом “перемагає сильніший” [31].*

На думку іншого корейського науковця, Кім Йон Хвана, *“подібне засилля слів іншомовного походження неодмінно тягне за собою містифікацію наукових знань та сліпе бажання наслідувати іноземну цивілізацію” [31].*

Процес запозичення зумовлений екстралінгвістичними та лінгвістичними чинниками.

Кінець 20-го і початок 21-го століть характеризуються стрімким розвитком засобів масової комунікації та впливом нових інформаційних технологій на словниковий склад національних мов, що проявляється в різних способах вживання слів. Запозичені мови, тобто англо-американські, є більш простими у використанні. Тому не дивно, що 90% з 20 000 корейських запозичень з неазійських мов походять з англійської [31].

Англійська мова відіграла одну з найважливіших ролей у змінах корейської мови. Найпомітнішою зміною є те, що корейська лексика під впливом запозичень з англійської мови втратила свою залежність від орієнтації на китайські лексичні структури.

Корейська фонетика набула нових фонем і фонологічних правил, пов'язаних з вимовою запозичень з англійської мови. Ці зміни відображають особливий статус англійської мови в Кореї. Це підкріплюється тим, що використання сіно-корейської лексики, яка довгий час була ознакою грамотності та вишуканості, зараз зменшується.

Широке використання англійських запозичень у засобах масової інформації також сприяє поширенню англійської мови в повсякденному житті. Питання впливу англійської мови на загальноживану корейську лексику наразі є предметом дослідження багатьох науковців у Кореї та за кордоном, серед яких Мун Єн Гіра, Цой Ден Ху, Пек Йон Джина, Лі Ток Чхона, Сім Джин Йон, Рода Тисона, Андрія Рижкова та інші.

Беручи до уваги вищезгадані теоретичні дослідження в галузі запозиченої лексики, визначення основних критеріїв і типів запозичень та їх переклад з американської англійської мови на корейську, запозичену лексику можна розділити на три групи: спеціалізовані запозичення, комплексні запозичення (або цитати) та кальки.

1. Лексика прямого запозичення – це лексика, запозичена англійською мовою з різних джерел через літературу та розмовну мову.

Наприклад: 뉴스 [нюси] новини, 컴퓨터 [компхюто] – комп'ютер, 인터넷 (інтонет) – Інтернет. Ознаки англо-американського запозичення включають

1) усне використання різних літературних жанрів або різними верствами населення та звернення до тлумачних словників,

2) фонологічна адаптація, тобто використання відповідно до правил правопису корейської мови; та

3) морфологічна адаптація, тобто інтеграція в усі приклади словотворення корейської мови;

4) здатність до формування виразів у поєднанні з корейською та ханмунними мовами.

2. Включені слова або уривки - це англійські слова, словосполучення та речення, які не були адаптовані до корейських лексичних одиниць. У системі мови перекладу слова морфологічно не відрізняються, вимовляються за фонетичними правилами іноземної мови та пишуться латиницею: 벨라 피구라(bella fi gura·아름다운 모습). В основному це прізвища і назви міст або ж цитати. 최근 백악관 인터넷 민원 사이트인 '위 더 피플(We the People)'에는 “평화 롭게(peacefully easefully)” 미합중국에서 탈퇴해 자치 정부를 세우게 승인해 달라는 주민 요청이 올라오고 있다.

3. Кальки – це слова або словосполучення, створені з корейських морфем або слів, що презентують семантичну будову тотожного за значенням англійського слова або виразу. Наприклад: 정 상 회 담 [чонсанхведам] – це дослівний переклад англійського summit meeting - перемовини. Слід зазначити, що справжніх калькованих слів у корейській мові не так багато. Досить часто в корейській мові використовуються запозичені слова з англійської та американської мов. Залежно від галузі, їх досить багато. Нижче наведено приклади часто вживаних англо-американських слів за сферами їх використання [31]:

1. Технології: 엔지니어[енджінію] – інженер 레이저 [рейджо] – лазер 컴퓨터 [кхкомпхюто] – комп'ютер 소프트웨어 [сопитхивео] – програмне забезпечення 아스피린[асипхірін] – аспірин 플라즈마[пхиллачима] – плазма (крові)
2. Харчування: 아이스크림 [аісікхирім] – морозиво 햄버거 [хембого] – гамбургер 콜라[кхолла] – кола 케이크[кхеіки] – тістечко 디저트 [тіджоти] – десерт 레스토랑 [реситхоран] –

- ресторан Дозвілля: 스포츠 [сипхочхи] – спорт 테니스 [тхеніси] – теніс 볼링 [поллін] – боулінг 오디오 [одіо] – аудіозапис (музика) 팝 송 [пхасон] – популярна пісня (попмузика) 코메디 [кхмеді] – смішна історія
3. Транспорт: 버스 [поси] – автобус 레일 [реіл] – залізниця 터미널 [тхоміноль] – автовокзал 러시아워 [росі аво] – час пік 택시 [тхексі] – таксі
4. Медіа: 뉴스 [нюси] - новини 오피니언 [опхініон] – аналітика 칼럼 [каллом] - колонки 라이프 [раіпхи] – соціальна тематика (життєві історії) 스포츠 [сипхочхи] – спортивні новини 포토 [пхотхо] – фотоінформація 블로그 [пиллоги] – блоги.

Розглядаючи запозичення американських слів, особливу увагу слід звернути на усталене значення конглішу. У науковій термінології цей термін має два значення: 1) звичайне корейсько-англійське слово з великою кількістю граматичних та інших помилок; 2) англо-американське запозичення, натуралізоване в корейській граматичній системі. [31]

Прийнято вважати, що історія корейської мови почалася наприкінці 1940-х років, коли Корейський півострів перебував у стані громадянської війни. Однак останні дослідження свідчать про те, що запозичення англійської лексики почалося з японської колонізації. Згодом лексика закріпилася в корейській мові через призму японської. Так слова телебачення – англ. television – звучить як 텔레비 [тхелебі], що подібне до японського звучання テレビ terebi.

Словосполучення – додаткова робота - 아르바이트 [арібайти]= “part-time job”, з німецької Arbeit, «працювати», яп.. アルバイト arubaito. Деякі із запозичень так і залишилися у японському звучанні, але більшість із часом набули притаманної мові оригіналу фонетичної оболонки. Наприклад: сур

(чашка) – спочатку звучало як **고뿌** [коппу] а зараз – **컵** [кхоп]. В основі більшості явищ конгліша лежить так званий прямий переклад.

Адекватний переклад має на меті не так переклад слів, як переклад понять, які ці слова пояснює. А поняття, як відомо, можуть і не відповідати один одному. Так відоме з часів чемпіонату світу 2002 гасло корейських уболівальників **코리아팀, 화이팅!** [кхоріа тхім хвайтін] – Korea Team, Fighting! – Корея – вперед!, містить в собі слово із конгліш-лексикону – “fighting”, у корейській свідомості з відповідним поняттям асоціюється не сама битва, а український еквівалент "Вперед!" або "До перемоги!". В англійській мові існує своя класифікація, яка поділяється на шість груп запозичень: [31].

1. Прямі запозичення - це слова, запозичені з англійської мови і мають те саме значення, що й оригінал, тобто позначають те саме явище. До цієї категорії належать визначення матеріальних понять, які запозичуються переважно разом з реаліями, а також технічні терміни, пов'язані з певними сферами людської діяльності. Наприклад: **하드 드라이브** [хади тираіби] – Hard drive – жорсткий диск, **모텔**[мотхель] – Motel – мотель, **호텔** [хотхель] – Hotel – готель, **프로젝트** [пхироджектхи] – Project – проект, план, програма.

2. Поняття, що компілюються – поняття утворені самими носіями запозичуваної мови, що складаються зі слів, які під впливом нової запозичуваної культури втратили своє вихідне значення і набули нового сенсу, якого не існує в мові-оригіналі. Наприклад: **오토바이** [отхобаі] – Motorcycle – мотоцикл, **멤버 아이디** [мембо аїді] – Username – ім'я користувача, **네임 카드** [неім кхади] – Business card – візитка, тощо

3. Скорочені запозичення, тобто такі, які під впливом зовнішніх дій скорочені для зручності вимови. Наприклад: **에이컨**[еікхон] – Air conditioner – кондиціонер, **도큐**[токхю] – Documentary – документальний фільм (нарис,

роман), 노트 [нотхи] – Notebook – ноутбук, 볼펜 [польпхен] – Ball Point Pen – кулькова ручка, 디시 [тісі] – Discount – знижка, тощо

4. Гібридна лексика – така, яка сформована поєднанням корейської мови (або сино-корейської) з англійською. Наприклад: Vinyl + 봉투 = 비닐봉투 [пінілпонтху] – пластиковий пакет, 휴대 (용 + tele) phone = 휴대폰 [хюдепхон] – мобільний телефон, 몰래 + camera = 몰래카메라 [моллекхамера] – прихована камера, тощо.

5. Кальки – дослівно перекладені на корейську або сино-корейську англійські поняття. 불 - lighter (запальничка), або переклад виразу ‘CD 를 굽다’ [CD риль купта] – дослівний переклад англійського поняття ‘to burn CD’ – пропалювати компакт-диск.

6. Слова, що фонетично змінилися, – слова, які по причині свого адаптування до фонетичної системи корейської мови, трансформували свою фонетичну форму до непізнаваності. Наприклад: 비자 [піджа] – visa, 런치 [рончхи] – lunch, 럭스 [роксі] – lux, 와이프 [пхайпхи]: wife [waif] ≠ 파이프 [раір], 커피 [кхопхі]: coffee [‘kɔfi] ≠ 소우 [‘kɔpi]. Сьогодні багато корейців сприймають конгліш як негативне явище, синонім поганої англійської мови в контексті зростаючої інтернаціоналізації корейського суспільства.

Серед урядовців існує думка, що конгліш створює негативний імідж країни і може стати бар'єром для міжнародних ділових контактів. У зв'язку з цим у 1991 році корейський уряд разом з провідними медіа-експертами, представленими Асоціацією редакторів корейської мови та корейськими журналами, створили спільний комітет для "легалізації" запозиченої лексики.

[31]

Іншими словами, іншомовні слова розглядалися через призму правил корейської мови, а також з метою уніфікації правильного написання іменників, похідних від іншомовних слів. Оброблені таким чином слова були внесені до корейського словника. На сьогоднішній день цей комітет збирався

понад 100 разів. У Національному інституті корейської мови також ведеться ретельна робота з редагування запозичених слів [31].

Останнім часом з'явилося кілька журнальних статей з критикою надмірного використання конгломерату в засобах масової інформації. Наприклад, 7 лютого 2012 року провідна англомовна газета Кореї "The Korea Times" закликала своїх колег використовувати правильну мову у своїх матеріалах. "Сьогодні корейські періодичні видання потребують консультування для викорінення конглішу зі своїх матеріалів ще до того, як вони надійдуть у друк чи вийдуть в ефір"[31].

Чому ж корейці часто використовують англо-американські запозичення? По-перше, запозичення мають конотацію "сучасності" і часто вживаються в повсякденній мові, на відміну від традиційної корейської лексики та лексики корейської мови, які мають однакове значення.

Іншою причиною запозичень є те, що структура семантичних рядів у корейській мові дуже складна, зі словами, які відрізняються нюансами семантичного значення та мовними стилями, які майже важко зрозуміти. Прикладом може бути синонімічний ряд 날씬하다[нальссінхада] – стрункий, 멋지다 [мотчіда] – модний, 말쑥하다 [мальссукхада] – прибраний, акуратний. Всі три слова можна замінити англійським 스마트 [симатхи] – smart (розумний, привабливий), яке має більш загальну семантику і може замінити всі три значення. 이 배우는 매우 스마트하다 [і пеунин меу симатхихада] – Ця акторка доволі приваблива. Таким чином, причиною використання запозичень є те, що вони мають більш загальне та широке значення і можуть замінити певні синоніми в корейській та китайській мовах.

Третьою причиною широкого використання запозичень є економія праці та мови.

Так, багато англо-американських слів використовуються для протиставлення складним конструкціям і описовим фразам, які позначають не тільки нові для Кореї поняття, явища та інститути, а й традиційні поняття.

Наприклад, у Кореї людину, яка раніше їздила на автомобілі, називають 자가용차를 자기가 운 전하는 사람 [чагайончхариль чагіга унджонханін сарам] – людина, що керує сама власним автомобілем. Зараз це поняття замінено на 오너드라이버 [оно тирайбо] (owner-driver).

Четвертою причиною запозичень є необхідність у стилістично нейтральному слові для зняття негативних конотацій в тексті: моряк 사공 [сагон], 백군 [пеккун] мають негативне значення, пов'язані з ризиком і злиднями, а 워토맨 [вотхомен] має нейтральне значення.

Це дослідження не є глибоким аналізом функціонування англо-американських запозичень у корейській мові, а лише оглядом та наданням інформації про процеси, пов'язані з використанням іншомовних слів у корейській мові ЗМІ на даному етапі.

Ці знання стануть у нагоді при перекладі медіа-матеріалів і допоможуть зберегти цілісність тексту та комунікативну позицію автора.

ВИСНОВКИ

Переклад - це засіб, за допомогою якого люди розуміють один одного, і він відіграє важливу роль у розвитку суспільства. Однак, щоб бути хорошим перекладачем, потрібно володіти достатніми знаннями мови і, як правило, використовувати різні методи і прийоми перекладу, щоб перекласти правильно і передати інформацію так, щоб її зрозуміли інші.

Корейська мова має певні лексичні особливості, які впливають на якість перекладу. По-перше, є багато слів, запозичених з інших мов. По-друге, на Корейському півострові існує кілька діалектів, які мають такі особливості: "цокання" у північнокорейському діалекті, "чокання" у південнокорейському діалекті, "шокання" у північнокорейському діалекті та "сокання" у південнокорейському діалекті.

Що стосується знання перекладачем фонетичних і граматичних особливостей корейського діалекту, то можна сказати, що це не є складним завданням для тих, хто знає корейську мову в літературі. По-третє, корейська мова має ідіоми, сленг, просторіччя, евфемізми, спеціалізовану лексику (терміни) та архаїзми. Переклад такої лексики вимагає хорошого знання мови та розуміння її значення. Це пов'язано з тим, що мова має культурні відмінності і може мати протилежне значення, ніж її буквальне значення. Знання форм ввічливості є показником культурної та мовної компетенції перекладача.

Щоб правильно перекладати слова, перекладач повинен знати точне значення слова і слова, що вживаються з ним.

Різниця в структурі речень і порядку слів між двома мовами значно ускладнює завдання перекладача на синтаксичному рівні, тому перекладач часто змушений чекати, а синхронний перекладач повинен перекладати в темпі мовця, що призводить до довгих пауз, що є небажаним. Цю перешкоду можна подолати, розбивши складне речення на кілька простих речень і використовуючи більше сполучних слів для їхнього зв'язку. У будь-якому

випадку, якісний переклад вимагає від перекладача розуміння всіх особливостей корейської граматики, володіння відповідними мовними навичками та достатнього знання тематики.

Таким чином, стратегії очікування та лінійності є першим кроком у розвитку навичок синхронного перекладу з корейської на українську мову. Більше того, зі збільшенням досвіду перекладачі зможуть впевнено застосовувати стратегії очікування та компресії, а також успішно оперувати своєю короткостроковою пам'яттю та перекладацькими навичками, що дозволить їм створювати більш якісні переклади.

АНОТАЦІЯ

논문의 주석

번역은 사람들이 서로를 이해하는 수단이며 사회 발전에 중요한 역할을 합니다. 그러나 훌륭한 번역가가 되려면 언어에 대한 충분한 지식이 있어야 하며, 일반적으로 다양한 번역 방법과 기술을 사용하여 올바르게 번역하고 다른 사람이 이해할 수 있는 방식으로 정보를 전달해야 합니다.

한국어에는 번역 품질에 영향을 미치는 어휘적 특징이 있습니다. 첫째, 다른 언어에서 차용한 단어가 많다는 점입니다. 둘째, 한반도에는 북한 방언과 남한 방언으로 나뉘는 상당히 다른 특징을 가진 여러 방언이 있습니다.

한국어 방언의 음성 및 문법적 특징에 대한 번역가의 지식에 관해서는 문학에서 한국어를 아는 사람들에게는 어려운 작업이 아닙니다. 셋째, 한국어에는 관용구, 은어, 구어체, 완곡어법, 전문 어휘(용어), 고어 등이 있습니다. 이러한 어휘를 번역하려면 언어에 대한 충분한 지식과 그 의미에 대한 이해가 필요합니다. 언어에는 문화적 차이가 있고 문자 그대로의 의미와 반대되는 의미를 가질 수 있기 때문입니다. 예외의 형식을 아는 것은 번역가의 문화적, 언어적 역량을 나타내는 지표입니다.

단어를 정확하게 번역하려면 통역사는 단어의 정확한 의미와 함께 사용되는 단어를 알아야 합니다.

두 언어 간의 문장 구조와 어순의 차이로 인해 구문 수준에서 번역가의 작업이 상당히 복잡해지기 때문에 번역가는 종종 기다려야 하고 동시 통역사는 화자의 속도에 맞춰 번역해야 하므로 긴 멈춤이 발생하는데, 이는 바람직하지 않습니다. 이 장애물은 복잡한 문장을 여러 개의 간단한 문장으로 나누고 연결 단어를 더 많이 사용하여 연결함으로써 극복할 수 있습니다. 어쨌든 고품질 번역을 위해서는 번역가가 한국어 문법의 모든 특성을 이해하고 적절한 언어 능력을 갖추고 주제에 대한 충분한 지식이 있어야 합니다.

따라서 기대 및 선형성 전략은 한국어에서 우크라이나어로의 동시 통역 기술을 개발하는 첫 번째 단계입니다. 또한 통역사는 경험이 많을수록 대기 및 압축 전략을 자신 있게 적용할 수 있을 뿐만 아니라 단기 기억력과 번역 기술을 성공적으로 운용할 수 있어 고품질의 번역을 생산할 수 있습니다.

키워드 : 번역, 방법, 외국어에서 차용, 방언, 문법, 특성.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Т.П.Андрієнко Стратегії відтворення іншомовних елементів у мовленні персонажів художнього твору. – Сер.: журнал "Філологічні трактати" №4, – Суми: СумДУ, 2012. – С. 11-17.
2. І.С.Бик Теорія і практика перекладу / І.С.Бик. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, –2005. – 240 с.
3. Воробйова І.А. Основи лінгвокраїнознавства: навчальний посібник / І.А.Воробйова. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2014. – 272 с.
4. Кочерган М. П. Загальне мовознавство: підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти / М.П.Кочерган. – К., 1999. – 260с.
5. Марковіна І. Ю. Вплив національної специфіки мови та культури на процес міжкультурного спілкування: проблеми і перспективи / І.Ю.Марковіна. – М., 1983.– 257 с.
6. Медвідь Н.С. Лінгвокультурема в українській соціально-психологічній прозі першої половини ХХ ст.: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» / Медвідь Наталія Сергіївна. — К., 2009. — 25 с.
7. Некряч Т.Є. Засоби збереження природності драматичного діалогу під час перекладу творів для театру (на матеріалі автоперекладів) / Т.Є.Некряч // Григорій Кочур у контексті української культури другої половини ХХ віку: матеріалиВсеукр. наук. конф., 14–15 жовтня 2005. – Львів: ВЦ ЛНУ імені Івана Франка, 2007.– С. 171–178.
8. Рудницька Н. М. Відлуння радянської цензури і переклад у сучасних Україні та Росії / Н.М.Рудницька // Вісник ХНУ. Серія “Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов”. – 2013. – № 1051. – Випуск 73. – С. 181–186.
9. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія / О.О.Селіванова. – П.: ДовкілляК, 2011. – 844 с.

10. Сорокін Ю. А. Культурологічні та етнологічні ніші: визначення поняття та їх інтерпретація. Мовна картина світу: лінгвістичний і культурологічний аспекти / Ю.А.Сорокін. – Бійськ, 1998. – Т. 2. – 187 с.
11. Чхве Мун Джон. Рекомендації щодо усунення помилок при перекладі з російської на корейську мову (на матеріалі періодики) (кор. мовою) // Журнал інституту перекладознавства. – Сеул, 2000. – № 9. – С. 147–162.
12. Ewha Womans. University, the Institute of Language Education. Pathfinder in Korean, high intermediate student book. – Korea, 2000. – P.176.
13. Kumsung New Ace Korean-English dictionary. – Korea, 1994
14. 김명균. «번역연구: 번역비평의 충실성과 가독성을 중심으로». 파주: 한국 학술 텍스트정보, 2013.
15. 김태엽. «한국어 대우법», 서울 – 2007. 역락.
16. 박두운(1988) «번역에 있어서 등 가의 문제», «한국프랑스학논집» 제 14 집, 19-33.
17. 심재기. «국어어휘론», 집문당. – 서울 1982. – 170.
18. 심재기. «문화적 전이로서의 번역. 문학번역에 있어서의 ' ' 토속 이야기를 한국어에서 우크라이나어로 번역하적인 표현 의 번역의 문제», «번역문학» 제 권, 서울 – 2004. 30-40.
19. 이기문. «국어 어 휘사 연구», 동아 출판사. – 서울 1992. – 103.
20. 이근희. «문화와 팔쥐 이야기 밀접한 상관어의 번역전략 등 », «번역학연구», 서울 - 2003. 5-27.
21. 전미 손실을 최소화하면. «불-한 번역시 발생하는 어려움», «국제회의 통역과 번역», 서울 –2000. 133-150.

22. 조항범. <차용어>, «국어 연구 어디까지 왔나», 동아 출판사. – 서울 1990. –172.
23. 차혜 문장의 통사구조가 변하게 되어 발생하는 통사진. «영한 번역 시 – 발생하는 비등 가 현상 연구 단어 차원을 중심으로», 석사학위논문, 세종대학교. 서울 – 2009.
24. 염상섭. «만세전», 서울 – 2004. 문학사상사.
25. 한만춘. «비등 가어휘» : 특성과 번역의 문제 – 점 이국정서어와 팔쥬 이야기의 상관관계를 중심으로», «노어노문학», 서울 -1998. 99-120.
26. 황석영. «무기의 그늘», 서울 - 2006: 창비.
27. 황정은. «백의 그림자», 서울 - 2011: 민음사.
28. <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/787878787/371/%D0%94%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D0%BE%D0%BC%20%D0%9D%D0%B5%D1%87%D0%B8%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%83%D0%BA%20%28pdf.io%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
29. <https://core.ac.uk/download/pdf/149246621.pdf>
30. <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1586>
31. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/3870/1/%D0%9E%D0%A1%D0%9E%D0%91%D0%9B%D0%98%D0%92%D0%9E%D0%A1%D0%A2%D0%86%20%D0%92%D0%96%D0%98%D0%92%D0%90%D0%9D%D0%9D%D0%AF%20%D0%97%D0%90%D0%9F%D0%9E%D0%97%D0%98%D0%A7%D0%95%D0%9D%D0%9E%D0%87%20%D0%9B%D0%95%D0%9A%D0%A1%D0%98%D0%9A%D0%98.pdf>